

המכון הישראלי לפסיכואנליזה
ע"ש מ. אייטזנגון
ועדת ההוראה

תכנית הלימודים ותיאורי הסמינרים
לשנת 2025-2026

אוגוסט 2025

תוכן

תאריכים ושעות

- 1..... סמסטר ראשון
- 2..... סמסטר שני
- 3..... סדנאות

תיאורי הסמינרים

- 5 סמסטר ראשון
- 5 שנה א'
- 6 שנה ב'
- 7 שנה ג'
- 8 שנה ד'
- 10..... שנה ה'

- 12 סמסטר שני
- 12..... שנה א'
- 13..... שנה ב'
- 14..... שנה ג'
- 15..... שנה ד'
- 16..... שנה ה'

- 21..... מסלולי הילדים והנוער

- 25..... אינדקס שמות המורים

סמסטר ראשון

שנה א		שנה ב		שנה ג	
15:00-13:30	התהוות האנליטיקאי (פעמיים בחודש)	תצפית בתינוק (פעמיים בחודש, למסלול המשולב, פתוח לכולם)	התהוות האנליטיקאי (פעמיים בחודש)	פסיכואנליזה של ילדים : תיאוריה וטכניקה (למסלול הילדים) (פעמיים בחודש, השלמה)	התהוות האנליטיקאי (פעם בחודש)
	אורלי חסון-כץ	נעמי מילר	יעל ליפשיץ	טל שריר-וולפה	גילת אדרעי
16:40-15:15	נקודות מפנה בתולדות הפסיכואנליזה	לקרוא את קליין	קוהוט – תיאוריה וטכניקה		
	פרופ' עמנואל ברמן	יעל חנין	טלי תמיר-אורון		
18:25-17:00	מושגי יסוד של הפסיכואנליזה	חלומות אז ועכשיו	ביון – המהפכה השקטה		
	ליאורה גודר	ד"ר קובי סגל	נעמי בר		
20:15-18:45	הקשבה פסיכואנליטית, בעקבות פרויד	סמינר קליני	סמינר קליני	סמינר קליני	סמינר קליני
	ד"ר שרון שטרית	מרב ירקוני	גילה גינזבורג	ארנה אלבק	ד"ר עפרה כהן-פריד

ילדים ונוער

שנה ד		שנה ה		סמינר קליני		13: 25-12: 00
				דורה פלדפוגל		
התהוות הפסיכואנליטיקאי (פעם בחודש)		התהוות הפסיכואנליטיקאי (פעם בחודש)		גלגוליה של המיניות הינקותית (3 פעמים בחודש)		15: 00-13: 30
ענת ברעם-שרף		סגלית בודוך-ריש		עידית דורי		
דונלד מלצר – התהליך הפסיכואנליטי מתלות לנפרדות (בחירה לשנים ד' ה')		שנדור פרנצי (בחירה לשנים ד' ה')		פורום ילדים : הפסקות כפויות וסיום אנליזה (שנתי, ימי ראשון פעם בחודש בשעה 20: 30)		16: 40-15: 15
אבי בקר		אורנה וסרמן				
קריאה בכתבי ביון		מזוכים ופיצול במחשבת פרויד		יעל חנין		18: 25-17: 00
ד"ר משה ברגשטיין		מיכאל סיד-לוי				
סמינר קליני	סמינר קליני	סמינר קליני	סמינר קליני			20: 15-18: 45
אירנה מלניק	אלונה תימור	מיכל ריק	ד"ר אבי נוטקביץ			

מועדי הלימודים : 4.11.25 , 11.11.25 , 18.11.25 , 25.11.25 , 2.12.25 , 9.12.25 * , 23.12.25 , 30.12.25 , 6.1.26 , 13.1.26 , 10.2.26 , 27.1.26 , 3.2.26 , 10.2.26
(* יתקיימו רק הסמינרים של המסלול המשולב)

תאריכי התהוות והסמינרים של המסלול המשולב : מפורטים לשנתונים השונים בגוף התכנית

ערב פתיחת שנת הלימודים : 28.10.25

מפגשים עם ועדת ההוראה : מתמחים – 9.12.25
מנחי סמינרים קליניים – 25.11.25
מורים – 10.2.26

סמסטר שני

שנה א		שנה ב		שנה ג	
15:00-13:30	התהוות האנליטיקאי (פעמיים בחודש)	תצפית בתינוק (פעמיים בחודש, למסלול המשולב, פתוח לכולם)	התהוות האנליטיקאי (פעמיים בחודש)	ויניקוט : מהתיאוריה לקליניקה (פעמיים בחודש)	התהוות הפסיכואנליטיקאי (פעם בחודש)
אורלי חסון-כץ	נעמי מילר	יעל ליפשיץ	פומפי הראל	גילת אדרעי	
16:40-15:15	כתבים טכניים קליניים של פרויד	ממשיכי וממשיכות קליין	יהודית טריאסט	ד"ר אילן אמיר	סירלס ובאלינט : מסע לאזור השבר הבסיסי
18:25-17:00	לקראת המעבר מפסיכותרפיה לפסיכואנליזה	על הנפש השבורה – קריאה בכתבי ויניקוט	שרה קולקר	ענת שומן	מצבים מנטליים ראשוניים – הקשבה לאזורים פסיכויים בנפש
20:15-18:45	התפתחות מחשבת פרויד חלק ב' – המטא פסיכולוגיה : גיבוש וחידוש (1923-1914)	רעיה פינקלשטיין	גליה פלג-עשבי	חיה קריגר	ד"ר גילה לנדאו

ילדים ונוער

13:25-12:00	שנה ד		שנה ה		סמינר קליני
15:00-13:30	התהוות הפסיכואנליטיקאי (פעם בחודש)	התהוות הפסיכואנליטיקאי (פעם בחודש)	סגלית בודוך-ריש	מחשבות פסיכואנליטיות על הילד והוריו	דורה פלדפוגל
16:40-15:15	ויניקוט הקליני : מחשבת הרגרסיה ו'פחד מהתמוטטות'	"המיני, האתי והוויטלי" : החשיבה של ז'אן לפלאנש ושל מישל דה מוזן, ומה שיצרתי בהשראתם בעזרת הפילוסופיה של לוינאס	ד"ר ויואן שטרית-וטיין	פרורם ילדים : הפסקות כפויות וסיום אנליזה (שנתי, ימי ראשון פעם בחודש בשעה 20:30)	יעל חנין
18:25-17:00	פרוורסיה : שפת האהבה ושפת השנאה	רעיונות מרכזיים בחשיבה התייחסותית	ד"ר שלמה (מומי) ביינארט	סמינר קליני	סמינר קליני
20:15-18:45	יאל סמואל	אהובה ברקן-טרבס	ד"ר ענת פלג-הקר	עידית ברק-מלמד	

מועדי הלימודים : 10.3.26, 17.3.26, 24.3.26, 31.3.26, 14.4.26, 28.4.26, 5.5.26, 19.5.26, 26.5.26, 9.6.26, 16.6.26, 23.6.26, 30.6.26, (7.7.26)*
 (*) יתקיימו רק הסמינרים של המסלול המשולב

תאריכי התהוות והסמינרים של המסלול המשולב : מפורטים לשנתונים השונים בגוף התכנית

מפגשים עם ועדת ההוראה : מתמחים – 7.7.26
 מנחי סמינרים קליניים – 28.4.26
 אנליטיקאים מנחים – 2.6.26
 מורים – 30.6.26
 שנה ה – מפגש סיום – 7.7.26

יום החברה : 12.5.26
כנס מתמחים : 2.6.26

סדנאות

ירושלים

הסדנה פתוחה ל-14 חברים ומתמחים עם עדיפות למתמחים תוכר למתמחים כחצי סדנה	ימי שישי 14:00-09:30	20.2.26	ירושלים	ד"ר יהודה פרנקל	הפציעה המוסרית
		6.3.26			
קישור להרשמה: https://forms.gle/SQXKYKe77XJ34CZbA					

תל-אביב

הסדנה פתוחה למתמחים ולחברים, ומותנית בהרשמה של 15 משתתפים. תוכר למתמחים כחצי סדנה	ימי שישי 14: 00-09: 00	13.2.26	תל-אביב	מירה ארליך-גינור	פסיכואנליזה וחברה : פסיכואנליזה רחבת היקף ופיתוח קהילת אנליטיקאים מעורבים
		27.2.26			
קישור להרשמה : https://forms.gle/cehtiSyqUGcAUtWn7					

הסדנה פתוחה למתמחים וחברים עם עדיפות למתמחים תוכר למתמחים כחצי סדנה	ימי שלישי 17: 00-12: 00	17.2.26	תל-אביב	מרב ירקוני	מחשבות אודות תמורה, השתנות וחסד בפסיכואנליזה
	19: 30-14: 30	24.2.26			
קישור להרשמה: https://forms.gle/Qm88vcXYw4XiPqc67					

הסדנה פתוחה ל-12 מתמחים וחברים עם עדיפות למתמחים. תוכר למתמחים כחצי סדנה	ימי שלישי 17: 00-13: 00	17.2.26	תל-אביב	ד"ר שרון שטרית	"מדוע כל כך קשה להיות מטופל/אליזנד?" על נרקיסיזם ודרכי פעולתו בטיפול
	20: 15-14: 15	24.2.26			
קישור להרשמה: https://forms.gle/tyLXVRwB8uP92gL57					

הסדנה פתוחה ל- 15 מתמחים וחברים, עם עדיפות למתמחים במסלול המשולב. תוכר למתמחים כחצי סדנה	ימי שישי 14: 00-09: 00	3.7.26	תל-אביב	שגית יצחקי קדם	מרכזיותו של התסביך האדיפלי בעבודה הקליינאנית מינקות ועד לגיל ההתבגרות
		10.7.26			
קישור להרשמה: https://forms.gle/bNtJTptHq2wsdUj2A					

הסדנה פתוחה ל-15 מתמחים. תוכר כחצי סדנה	ימי שלישי 20:00-15:00	21.7.26	תל-אביב	חמוטל ענר-ברוק	לקיחת אחריות על חלקי הנפש, אל מול התכחות והטלת אשמה
		28.7.26			
קישור להרשמה: https://forms.gle/w9RWy5oaVUaBe56Y6					

הסדנה פתוחה למתמחים ולחברים עם לעדיפות למתמחים במסלול המשולב. תוכר למתמחים כחצי סדנה	ימי שלישי 20: 00-15: 00	21.7.26	תל-אביב	שירה נבו	או-צרות של מגדר
		28.7.26			
קישור להרשמה : https://forms.gle/LegGEBBz5ez828qo6					

קריאה משותפת ב"שלוש מסות על התיאוריה של המיניות" (1905)	מיכל זלינגר	תל-אביב	21.7.26	ימי שלישי 21:00-16:00	הסדנה פתוחה למתמחים, תוכר כחצי סדנה.
			28.7.26		
קישור להרשמה: https://forms.gle/D7S2ZA7zEPyzDah6					

סדנת חובה לשנה א'	יום שלישי 20:15-15:15	21.7.26	תל-אביב	אתיקה בפסיכואנליזה
-------------------	--------------------------	---------	---------	--------------------

תיאורי הסמינרים

סמסטר ראשון

שנה א'

התהוות הפסיכואנליטיקאי

אורלי חסון-כץ (טל. 052-3533914) hkorly@gmail.com

הסמינר נועד לאפשר עבודה משותפת של התבוננות ושל עיבוד תהליכים הקשורים ל"התהוות האנליטיקאי" בתחילת ההכשרה. הסמינר יתקיים פעמיים בחודש לאורך כל השנה, וימשך גם בשנות ההכשרה הבאות במתכונת משתנה.

תאריכי המפגשים בסמסטר הראשון: 4.11.25, 18.11.25, 2.12.25, 23.12.25, 6.1.26, 20.1.26, 3.2.26

תצפית בתינוק (למסלול המשולב, פתוח לכולם)

נעמי מילר (טל. 09-7672844, 054-4265686) naomiler56@gmail.com

תצפית בתינוק היא שיטה של התבוננות באם ותינוק במשך שנתו הראשונה של התינוק. זוהי למידה מתוך התנסות, על רבדיה השונים, בסביבתו הטבעית של התינוק, והיא מהווה הזדמנות חד-פעמית ללמוד ממקור ראשון על התפתחות האישיות והתהוות עולמו הפנימי של תינוק דרך יחסים במשפחתו. באותו הזמן, זוהי התנסות אישית, רגשית ויחודית, שדרכה מתחדדות ומתרחבות יכולות ההתבוננות של הצופה באחר ובעצמו, תוך הכלת רגשות והשלכות, ללא תגובה של פעולה או פירוש.

לתהליך זה מבנה משולש: התצפיות עצמן נערכות בבית המשפחה מידי שבוע, בשעה קבועה למשך שעה, בשלב השני הצופה יכתוב את שעת התצפית על כל פרטיה, ובשלב השלישי קבוצת הסמינר, שתפגש פעם בשבועיים, תדון בתצפית (בדומה לסמינר קליני).

הסמינר יתקיים פעמיים בחודש **לאורך כל השנה** וייתן קרדיט של סמינר תיאורטי סמסטריאלי במסלול המשולב.

תאריכי המפגשים בסמסטר הראשון: 11.11.25, 25.11.25, 9.12.25, 30.12.25, 13.1.26, 27.1.26, 10.2.26

יתקיימו **מפגשים מקדימים** להסבר וליווי בתהליך מציאת אם ותינוק. המפגשים יתקיימו בימי שלישי בתאריכים: 9.9.25, 16.9.25, 21.10.25 בשעה 13:30-15:00.

הסמינר חובה למתמחים במסלול המשולב, ופתוח לכלל המתמחים משנה א'. למתמחים שאינם במסלול המשולב הוא ייתן השנה קרדיט של סדנה וחצי.

קישור להרשמה (למתמחים שאינם במסלול): <https://forms.gle/2TNJ6jvTwnNKKzx19>

נקודות מפנה בתולדות הפסיכואנליזה

פרופ' עמנואל ברמן (טל. 03-6859046, 052-8466984) emanuel@psy.haifa.ac.il

סמינר זה יעסוק בתולדות הפסיכואנליזה, אך הדגש לא יהיה על ההתפתחות המושגית כשלעצמה, אלא על הבנתה בהקשר ביוגרפי, בין-אישי, חברתי וארגוני. הפגישה הראשונה תוקדש לחשיבה עקרונית על "ההיסטוריה של הרעיונות" בכלל, ועל ההיסטוריה של הפסיכואנליזה בפרט, כמושפעות מנסיבות תרבותיות ופוליטיות, מ"רוח התקופה" ומאקלים לאומי, מדפוסי אישיות ודילמות אישיות של הוגים מרכזיים, מאינטראקציות בין עמיתים ובתוך דיאדות של מטפל-מטופל, ומדינמיקות של ארגונים ומוסדות. בהמשך נתמקד בנקודות מפנה חשובות, אחת לכל פגישה, החל ביחסיו של פרויד עם דמויות מרכזיות בחייו האישיים והמקצועיים (ברויר, פליס, יונג, פרנצי) ובמשברים ביחסים אלה, דרך דיוני המחלוקת בלונדון ויחסי קליין-ויניקוט, ועד להיווצרות

פסיכולוגיית העצמי והגישה ההתייחסותית בארה"ב. על כל אחד מנושאים אלה תיידרש קריאה הנוגעת לו (במידת האפשר בעברית), וכן יוצעו המלצות על מקורות נוספים להרחבת היריעה.

מושגי יסוד של הפסיכואנליזה

ליאורה גודר (טל. 054-4642583) lioragoder@gmail.com

המפגש עם מושגי היסוד של הפסיכואנליזה ייעשה דרך התחקות אחר גלגולי מושג ההעברה בכתביו של פרויד. התחקות זו היא ליווי של פרויד בתהליך הגילוי שלו את ההעברה ואת מרכזיותה בפסיכואנליזה. כשם שהתחקות אחר גלגולי ההעברה היא הליכה של כל אנליזה, כך ההליכה בעקבות גילוי ההעברה ע"י פרויד היא הזדמנות למפגש מתפתח עם מושגי היסוד של הפסיכואנליזה – הלא-מודע, הדחף, ההעברה, החזרה, ההתנגדות, ודרכם באופן אינטגרלי עם עוד קשת רחבה של מושגים פרוידיאניים.

הקשבה פסיכואנליטית, בעקבות פרויד

ד"ר שרון שטרית (טל. 052-2641446) shitritsharon@gmail.com

לב התיאוריה הפסיכואנליטית הוא הלא-מודע, זו ההמצאה של פרויד. בסמינר נעסוק, בעקבות פרויד, בהקשבה ללא-מודע. נדון באופנים שבהם הוא מתגלה, וננסח את העמדה הנפשית הנדרשת מהמטפל בכדי לקלוט את תדרי. נכיר את אופן הפעולה של מנגנון ההדחקה ונראה כיצד הטכניקה הפסיכואנליטית, כמו כלל היסוד – אסוציאציות חופשיות (של המטופל) והקשב מרחף (של המטפל), נגזרת מאופן פעולה זה. בהקשר זה, נכיר את אופן פעולתו של הנרקיסזם בנפש ובטיפול, במיוחד כגורם החותר לעקוף כאב, פגיעות, תסכול, "לא רוצה לדעת", וכך חוסם גישה ללא-מודע ולחיבור לאמת נפשית אצל המטופל כמו גם אצל המטפל. נדון בעקרונות מנחים, שמנסח פרויד, לאופן שאנו מקשיבים להתערבויות המטפל, תוך התייחסות לשאלה מהי התערבות אפקטיבית בהקשר של טיפול אנליטי. נחשוב את המושגים מתוך קריאה במאמרי פרויד ובחיבור לעבודה הקלינית ולעת הזו.

שנה ב'

התהוות הפסיכואנליטיקאי

יעל ליפשיץ (טל. 077-7862169, 050-8323609) yaelipschits@gmail.com

הסמינר נועד לאפשר עבודה משותפת של התבוננות ושל עיבוד תהליכים הקשורים להתהוות האנליטיקאי במהלך ההכשרה. הסמינר יתקיים פעמיים בחודש לאורך כל השנה, וימשך גם בשנות ההכשרה הבאות במתכונת משתנה.

תאריכי המפגשים בסמסטר הראשון: 4.11.25, 18.11.25, 2.12.25, 23.12.25, 6.1.26, 20.1.26, 3.2.26

פסיכואנליזה של ילדים – תיאוריה וטכניקה (השלמה למסלול המשולב)

טל שריר-וולפה (טל. 052-5396326) talsharirwolpe@gmail.com

במפגשי הסמינר נתמקד בטכניקה הטיפולית שהגתה מלאני קליין לאור עבודתה הקלינית והתפתחות התיאוריה שלה. נתחקה אחר הבנתה של קליין את התפתחות הנפש וכיצד המשיגה את "השלב הנשי", "האדיפוס המוקדם של הבן ושל הבת", "האובייקט ההורי המשולב", "האדיפוס המאוחר של הבן ושל הבת", "טכניקת המשחק", מבנה נפשי מולד ועוד. נדון כיצד אנליטיקאי יכול להבין ולפרש חומרים נפשיים אלו באנליזה מוקדמת, באנליזה בגיל החביון ובאנליזה בגיל ההתבגרות.

המפגשים יתבססו על קריאה בספרה הראשון של מלאני קליין – פסיכואנליזה של ילדים, וילוו בדוגמאות קליניות.

תאריכי המפגשים: 11.11.25, 25.11.25, 9.12.25, 30.12.25, 13.1.26, 27.1.26, 10.2.26

לקרוא את קליין

יעל חנין (טל. 03-6021172) yaelkhenin@gmail.com

מלאני קליין הביאה לגילויים תיאורטיים וטכניים רבים המהווים כיום חלק בלתי נפרד מהתפיסה הפסיכואנליטית ששותפים לה אנליטיקאים מקשת רחבה מאוד של תיאוריות. היא הציעה תמונה סוערת ודרמטית על המתרחש בעולמם של תינוקות, וטענה שהתהליכים הפסיכולוגיים הראשוניים והפנטסיות הלא מודעות קיימים אצל התינוק מיומו הראשון. עיסוקה של קליין בתהליכים המנטליים הראשוניים פתח את הדלת לטיפול בהפרעות פסיכולוגיות קשות שנחשבו עד אז כלא ניתנות לטיפול פסיכולוגי.

מושגיה התיאורטיים של מלאני קליין התפשטו אל מעבר לתיאוריה הקליניאנית ועברו גלגולים ופיתוחים שונים; כך למשל טכניקת ה"טיפול במשחק" שהמציאה, או מושג ה"הזדהות השלכתית". מושגים אחרים שנמצאים בבסיס החשיבה הקליניאנית כמו מרכזיות העולם הפנימי, על דחפי החיים והמוות העזים ועל הפנטסיות הלא מודעות שמאכלסות אותן, הינם קונטרברסליים יותר. בסמינר זה נכיר את חשיבתה של מלאני קליין מתוך כתביה שלה. נעקוב אחרי מהלך התפתחות התיאוריה, נכיר את מושגי היסוד שטבעה, כגון העמדה הסכיזואידית-פרנואידית, העמדה הדיכאונית, התסביך האדיפלי המוקדם, פנטסיה לא-מודעת, צרות-עין (Envy), הכרת תודה, תיקון ועוד, ונדגים אותם באמצעות דוגמאות מהקליניקה.

הסמינר יחד עם ההשלמה פסיכואנליזה של ילדים – תיאוריה וטכניקה מוכר גם במסלול המשולב

חלומות אז ועכשיו

ד"ר קובי סגל (טל. 03-6736493, 052-6760064) segalkobi16@gmail.com

חלומות הם חומר נפשי בעל משמעות. התיאוריה והטכניקה של עבודה עם חלומות הן מרכזיות ברוב הגישות, ובו זמנית מלוות בקונפליקט של האנליטיקאי, המטופל, ושל הפסיכואנליזה. בסמינר נקרא חומר של גישות מרכזיות לחלום: פרויד, קליין וביון. נלמד מאמרים של ממשיכים של שלוש התיאוריות הללו: לודן, חנה סגל, ליאון גרינברג, מלצר, שניידר וציביטארזה. נתבונן בהתפתחות העבודה עם חלומות לאורך השנים, ונדון באפשרות לעבוד עם גישה אחת או לשלב בין הגישות השונות. נתייחס גם לנושאים הקשורים לעבודה עם חלומות כמו: זיכרונות מחפים, החלום הראשון באנליזה, חלומות של ילדים, חלומות חוזרים, חלומות העברה נגדית ועוד. אם יהיו בקבוצה ורבטים מתאימים לפגישה שיש בה חלום באנליזה או בפסיכותרפיה, ננסה גם לחשוב ולנתח חלום בקבוצה, מה שיאפשר עבודה קרובה לחוויה.

סמינר קליני

מרב ירקוני (טל. 04-8333151, 050-7246255) merav@yarkoni.com

סמינר קליני

גילה גינזבורג (טל. 050-5799937) Gila.ginzbourg@gmail.com

שנה ג'

התהוות הפסיכואנליטיקאי

גילת אדרעי (טל. 04-8343941, 052-4446657) gilat.edryl@gmail.com

הסמינר נועד לאפשר עבודה משותפת של התבוננות ושל עיבוד תהליכים הקשורים ליהתוות האנליטיקאי במהלך ההכשרה.

תאריכי המפגשים בסמסטר הראשון: 4.11.25, 2.12.25, 23.12.25, 13.1.26, 3.2.26

קוהוט – תיאוריה וטכניקה

טלי תמיר-אורון (טל. 054-4945439) talio@netvision.net.il

בסמינר נבחן לעומק את המחשבה הקוהטיאנית שעומדת בבסיס התיאוריה והטכניקה באנליזה. לאורך הסמסטר נחקר יחד מספר נושאים. הקריאה תלווה בעיון מתמשך ב'הרצאות שיקגו', שניתנו על ידי קוהוט למתמחים בפסיכואנליזה. גיבוש ההבנה התיאורטית ייעשה מתוך הכרה מעמיקה עם המשמעויות הנגזרות הטכניות- קליניות באנליזה אצל קוהוט. התמות שדרכן נפגוש את החשיבה של קוהוט יהיו: מיניות ופרברסיה, תוקפנות וזעם, פסיכוזה, מצבי התפרקות והתגבשות של העצמי, עמדת ההעברה של המטפל ועוד.

ביון – המהפכה השקטה

נעמי בר (טל. 08-6818015, 052-8812809) naomi09b@gmail.com

בסמינר זה נעסוק בעיקר בראשית כתיבתו של ביון. נקרא ביחד שלושה מאמרים קאנוניים שכתב. השניים הראשונים הם 'על היהירות' ו-'התקפה על חיבורים'. מאמרים אלה הם חלק מסדרת המאמרים שכתב ביון על הפסיכוזה בשנות החמישים, מאמרים שהובילו אותו למאמר האחרון – 'תיאוריה של חשיבה'. מאמר שלישי זה הוא אחד מעשרת המאמרים הנקראים ביותר בספרות הפסיכואנליטית, גם כיום, 63 שנה אחרי שנכתב. שלשת המאמרים הללו מאפשרים לנו להיווכח בהיסטוריה בהתהוותה, בביון הצועד לעבר מחוזות תיאורטיים חדשים, מגלה את חשיבותה של הסביבה בכל תהליכי ההתפתחות, מדגיש את הפסיכולוגיה של שניים בחדר ושם דגש על תהליכים ולא על תכנים. נקרא ביחד את המאמרים הללו שממחישים את עומק חשיבתו ואת ייחודיותו של ביון. נמשיך משם לפרק 7 בלמוד מהניסיון ונצא ממנו להבנה רחבה יותר של האופן שבו ממשיג ביון את עבודת החלום בחיי הנפש. אם נספיק, נעשה בסוף הסמסטר קפיצה נחשנית לעבר כתיבתו המאוחרת של ביון ונקרא את המאמר-'סזורה' - מאמר שנכתב בשנותיו האחרונות של ביון ומחזיק בתוכו הרבה מאבני הדרך המשמעותיות בכתיבתו, הן המוקדמת והן המאוחרת. נדגיש בלמידה את הפן הקליני ואת התרומה המהפכנית של ביון לעבודתנו הטיפולית כיום. נלווה את הלמידה במחשבות ודוגמאות קליניות שאזמין אתכם להביא במהלך השיעור.

סמינר קליני

ארנה אלבק (טל. 03-6440116, 052-2236116) ornaalbeck@gmail.com

סמינר קליני

ד"ר עפרה כהן-פריד (טל. 09-7962932, 052-3671124) shellyfr@bezeqint.net

שנה ד'

התהוות הפסיכואנליטיקאי

ענת ברעם-שרף (03-5739407, 054-4517594) anat.baram@gmail.com

סמינר זה נועד לאפשר עבודה משותפת של התבוננות ועיבוד תהליכים הקשורים ל'התהוות האנליטיקאי' במהלך ההכשרה. הסמינר יתקיים אחת לחודש לאורך כל השנה.

תאריכי המפגשים בסמסטר הראשון: 4.11.25, 2.12.25, 23.12.25, 13.1.26, 3.2.26

דונלד מלצר – התהליך הפסיכואנליטי מתלות לנפרדות (סמינר בחירה)

אבי בקר (טל. 050-5712117, 03-5730237) avib182@gmail.com

נפרדות היא בעצם נקודת מפגש שמאפשרת גדילה ושינוי מתלות לאוטונומיה. יחד עם זאת, היא מעמתת את האדם עם אי נוחות, בהלה וסכנה לחייו וחרדה מפני אובדן כוחו. הכרתו בעובדת היותו אדם תלוי לצורך המשך קיומו גוברת.

הכרה זו מבלבלת אותו וגורמת לו לנסות להגן על עצמו ולהקל על כאביו. הוא עושה זאת בעזרת השלכות מסיביות על אובייקטים חיצוניים ופנימיים, שימוש בהגנות אומניפוטנטיות, עיוות המציאות ומציאת פתרונות שיכחישו את היותו אדם תלוי. מלצר מתייחס לשלבים שעובר הילד בדרך להשגת יכולת לאינטגרציה, תוך כדי ניסיונות ליצור סדר אחרי הבלבול שחוה בתהליך התפתחותו. שלבים אלה, ביחד עם מנגנוני ההגנה הנלווים אליהם, מופיעים בתהליך האנליטי ומקבלים את ביטויים בטרנספנס. לדעת מלצר, המפגש עם מנגנונים אלו בטרנספנס והיכולת להיות איתם במגע בתוך התהליך האנליטי משפיעים על האפשרות לצמיחה רגשית.

בסמינר נלמד על תהליך זה ונראה איך הסתכלותו הייחודית של מלצר מצליחה להגיע קרוב עד כמה שאפשר אל מהות הקיום והחויה של המטופל. הוא עושה זאת תוך בחינת חלומותיו של המטופל, התנהגותו ושימושו הייחודי בשפה, מהשלבים הטרור מילוליים אל עבר יכולתו לשאת כאב ואינטגרציה.

במהלך הסמינר נקרא ממאמרו של מלצר העוסקים בנושא זה.

שנזור פרנצי (סמינר בחירה)

אורנה וסרמן (טל. 050-6473329) ownsec@gmail.com

פרנצי שותף להיווצרות הפסיכואנליזה בשני מובנים – דרך קרבתו האישית והרעיונית לפרויד, ודרך התווית ערוץ משלו, נכון יותר לומר – הטרמת ערוץ, שכן רעיונותיו – בחלקם – קיבלו את גיבושם התיאורטי הרבה אחריו, ורעיונות אחרים עדיין ממתנינים לפיענוח ולהמשגה תיאורטית. הערוץ שנתמקד בו נוגע להקשבה רדיקלית למטופל ולכאבו. הקשבתו עוקבת אחר ביטויי כאב קשים והשלכותיהם המבניות והתכניות על הנפש, מתוך פתיחות אישית, ומתוך מאמץ להתאים את התיאוריה והטכניקה למה שנגלה לאוזניו.

הסמינר יתבסס על קריאה ב"יומן הקליני", שם ניתן להיווכח לאופן הקשבה זה ולתהליך ההמשגה של הבנות ואופני ריפוי הנגזרים ממנו. נראה כיצד חלק מהרעיונות מתנסחים במאמרו האחרון – "בלבול השפות בין המבוגרים לילד". ננסה לחשוב על רעיונותיו גם לאור תיאוריות מאוחרות, הממחישות בדיעבד את עומק ראייתו (כמו למשל אצל באלנט, קוהוט, ויניקוט, בולאס).

טופס לבחירה בין שני הסמינרים: <https://forms.gle/sMSkmY5JgLj6jHZWA>

קריאה בכתבי ביון

ד"ר משה ברגשטיין (טל. 03-5479398, 054-4479398) moshebergstein@gmail.com

הסמינר יעסוק בתיאוריית החשיבה של ביון ובגלגוליה, ובניצני המחשבה המאוחרת של ביון שטמונים בה ובהתפתחותם.

סמינר קליני

אירנה מלניק (טל. 09-9513828, 054-7933510) irenemelnick@gmail.com

סמינר קליני

אלונה תימור (טל. 052-8383171) timorame@gmail.com

שנה ה'

התהוות הפסיכואנליטיקאי

סגלית בודוך-ריש (טל. 054-5395998) sigalit.brish@gmail.com

סמינר זה נועד לאפשר עבודה משותפת של התבוננות ועיבוד תהליכים הקשורים ל'התהוות האנליטיקאי' במהלך ההכשרה. הסמינר יתקיים אחת לחודש לאורך כל השנה.

תאריכי המפגשים בסמסטר הראשון: 4.11.25, 2.12.25, 23.12.25, 13.1.26, 3.2.26

דונלד מלצר – התהליך הפסיכואנליטי מתלות לנפרדות (סמינר בחירה)

אבי בקר (טל. 050-5712117, 03-5730237) avib182@gmail.com

נפרדות היא בעצם נקודת מפגש שמאפשרת גדילה ושינוי מתלות לאוטונומיה. יחד עם זאת, היא מעמתת את האדם עם אי נוחות, בהלה וסכנה לחייו וחרדה מפני אובדן כוחו. הכרתו בעובדת היותו אדם תלוי לצורך המשך קיומו גוברת.

הכרה זו מבלבלת אותו וגורמת לו לנסות להגן על עצמו ולהקל על כאביו. הוא עושה זאת בעזרת בעזרת השלכות מסיביות על אובייקטים חיצוניים ופנימיים, שימוש בהגנות אומניפוטנטיות, עיוות המציאות ומציאת פתרונות שיכחישו את היותו אדם תלוי. מלצר מתייחס לשלבים שעובר הילד בדרך להשגת יכולת לאינטגרציה, תוך כדי ניסיונות ליצור סדר אחרי הבלבול שחוה בתהליך התפתחותו. שלבים אלה, ביחד עם מנגנוני ההגנה הנלווים אליהם, מופיעים בתהליך האנליטי ומקבלים את ביטויים בטרנספנס. לדעת מלצר, המפגש עם מנגנונים אלו בטרנספנס והיכולת להיות איתם במגע בתוך התהליך האנליטי משפיעים על האפשרות לצמיחה רגשית.

בסמינר נלמד על תהליך זה ונראה איך הסתכלותו הייחודית של מלצר וניסיונותיו להגיע קרוב עד כמה שאפשר אל מהות הקיום והחויה של המטופל, באמצעות החלומות, ההתנהגות והשימוש הייחודי לו בשפה, מהשלבים הטרום מילוליים אל עבר יכולתו לשאת כאב ואינטגרציה. במהלך הסמינר נקרא ממאמריו של מלצר העוסקים בנושא זה.

שנדור פרנצי (סמינר בחירה)

אורנה וסרמן (טל. 050-6473329) ownsec@gmail.com

פרנצי שותף להיווצרות הפסיכואנליזה בשני מובנים – דרך קרבתו האישית והרעיונית לפרויד, ודרך התווית ערוץ משלו, נכון יותר לומר – הטרמת ערוץ – שכן רעיונותיו – בחלקם – קיבלו את גיבושם התיאורטי הרבה אחריו, ורעיונות אחרים עדיין ממתנינים לפיענוח ולהמשגה תיאורטית. הערוץ שנתמקד בו נוגע להקשבה רדיקלית למטופל ולכאבו. הקשבתו עוקבת אחר ביטויי כאב קשים והשלכותיהם המבניות והתכניות על הנפש, מתוך פתיחות אישית, ומתוך מאמץ להתאים את התיאוריה והטכניקה למה שנגלה לאוזניו.

הסמינר יתבסס על קריאה ב"יומן הקליני", שם ניתן להיווכח לאופן הקשבה זה ולתהליך ההמשגה של הבנות ואופני ריפוי הנגזרים ממנו. נראה כיצד חלק מהרעיונות מתנסחים במאמרו האחרון – "בלבול השפות בין המבוגרים לילד". ננסה לחשוב על רעיונותיו גם לאור תיאוריות מאוחרות, הממחישות בדיעבד את עומק ראייתו (כמו למשל אצל באלנט, קוהוט, ויניקוט, בולאס).

<https://forms.gle/sMSkmY5JgLj6jHZWA> : טופס לבחירה בין שני הסמינרים

מזוכיזם ופיצול במחשבת פרויד

מיכאל סידי-לוי (טל. 052-5514126) m.sidilevy@gmail.com

מציע חקירה של שני פיתוחים תיאורטיים מאוחרים של פרויד סביב מושגי המזוכיזם והפיצול. הציר הראשון מתבסס על סקירה של תיאוריות הדחף של פרויד, והאינטגרציה משנת 1924 על בסיס מושג המזוכיזם, הציר השני מתבסס על התפתחות המודל הסטרוקטוראלי (הטופיקה השנייה) סביב מושג הפיצול.

1. פרויד מדייק את תיאוריית הדחפים האחרונה שלו בעזרת מושג המזוכיזם הארוגני הראשוני, שעבר למיזוג או לעירוב המכוון והמתמשך בין דחפי החיים והמוות (1924). מבחינה זאת, המזוכיזם השניוני, כלומר הפרוורסיה, מצביע על תקלה ועל חיפוש פתרון להישרדות נפשית,

כאשר העירוב הראשוני לא צלח. נתעכב במושג המזוכיזם המוסרי שפרויד מתאר כאחיזה של המטופל בסבלו, כחתיירה לא מודעת לעונש וכגרסיה בדינמיקה האדיפאלית – שאותן נפגוש לא פעם ביחסי העברה ובדפוסים הרסניים. בין התיאורטיקנים הניאו-פרוידיאניים שכתבו על "הממד המזוכיסטי של החיים" בולט שמו של הפסיכואנליטיקאי הצרפתי בנו רוזנברג ונכיר את כתיבתו.

2. פיתוח המודל הנפשי האחרון ב-1923 – החלוקה הפנימית בין אני, סתמי ועל-אני – הוביל את פרויד להתייחסות מחודשת לתפקוד ההגנתי. לשאלה איך האני שורד ועומד בלחצים המנוגדים, מפנים ומחוץ, מדמה פרויד אני שמקריב את אחדותו, נסדק ומתעוות (1924). בהסבר לפיצול מתבסס פרויד תחילה על התגובה הפנימית להבדל בין המינים (הפטישיזם) ועל חוויית ילדות של אובדן בלתי נתפס (1927). בסוף חייו חוזר פרויד לקרע שנוצר באני הצעיר בין אמיתות נפשיות סותרות – קרע שהולך ומתקבע כמבנה נפשי, ושניתן לאפיין באמצעות החשיבה: "אני יודע ש... אבל..." (1938a, 1938b). השילוב הייחודי בין הכרה (מודעת או לא מודעת) ובין הכחשה (ביטול המציאות החיצונית) מתכתב עם תופעות הפסיכוזה והמצבים הגבוליים. אך מה מתאר פרויד ב-1936 כאשר נזכר בחווייתו על האקרופוליס ובהתפצלותו לשתי דמויות: קרע פנימי או שיח פנימי? ואיך אפשר להגדיר את הקשר בין שתי אפשרויות אלו?

סמינר קליני

ד"ר אבי נוטקביץ (טל. 050-4941419) avinut@netvision.net.il

סמינר קליני

מיכל ריק (טל. 054-4225245) michalri@gmail.com

סמסטר שני

שנה א'

התהוות הפסיכואנליטיקאי

אורלי חסון-כץ (טל. 052-3533914) hkorly@gmail.com

תאריכי המפגשים בסמסטר השני: 10.3.26, 24.3.26, 14.4.26, 5.5.26, 26.5.26, 16.6.26, 30.6.26

תצפית בתינוק (למסלול המשולב, פתוח לכולם)

נעמי מילר (טל. 09-7672844, 054-4265686) naomiler56@gmail.com

תאריכי המפגשים בסמסטר השני: 17.3.26, 31.3.26, 28.4.26, 12.5.26, 9.6.26, 23.6.26, 7.7.26

כתבים טכניים קליניים של פרויד

ד"ר איתמר לוריא (טל. 050-5672782) Itamar.lurie@gmail.com

סמינר זה מתמקד במאמרים של פרויד העוסקים בסוגיות טכניות בטיפול הפסיכואנליטי. מטרת הסמינר ליצור דיאלוג עכשווי ורלוונטי בין מחשבותיו של פרויד לבין הפרקטיקה הפסיכואנליטית של המשתתפים בסמינר. במסגרת הסמינר נקרא בעיקר את המאמרים המופיעים בקובץ הטיפול הפסיכואנליטי, בעריכת עמנואל ברמן, עם עובד 2002, ונתייחס לשלושה תיאורי מקרה של פרויד. אני ממליץ לקרוא הן את ההקדמה הדחוסה של עמנואל ברמן ("המסע הארוך") והן את מאמרו של המתרגם – ערן רולניק ("בין טכניקה לאתיקה...") כחומר רקע לסמינר.

לקראת המעבר מפסיכותרפיה לפסיכואנליזה

יעל ברוך (טל. 02-5636083, 054-7416680) ylbaruch@gmail.com

בסמינר נעסוק במעבר מפסיכותרפיה לפסיכואנליזה בהיבטים תיאורטיים, מעשיים וקליניים. נתייחס לדמיון ולשוני בין פסיכותרפיה לפסיכואנליזה ולסוגיית הניתנות לאנליזה ("analyzability"). נתבסס על דיון בספרות רלוונטית ונעסוק בלבטים, במחשבות, בחוויות וברגשות של המשתתפים סביב המעבר לאנליזה. נדון באופן ובעיתוי של ההצעה למטופלים, ובמשמעות המעבר לשני הצדדים. המשתתפים יוכלו להביא את התלבטויותיהם למי ממטופליהם להציע אנליזה.

התפתחות מחשבת פרויד חלק ב – המטא פסיכולוגיה: גיבוש וחיזוש (1914-1923)

פרופ' שמואל ארליך (טל. 054-4807117) shmuelerlich@gmail.com

לאחר הצצה קצרה לעבר השנים המוקדמות (1893-1914), נעקוב אחרי התפתחות מחשבת פרויד בשנים המאוחרות (1914-1923), שנים של ביסוס הפסיכואנליזה. מחד התגבשה בהן המטא-פסיכולוגיה (התיאוריה הפסיכולוגית של הנפש, התפתחותה ותפקודה) ומאידך התחוללו שינויים ותיקונים מרחיקי לכת במודלים שעוצבו בתקופה הקודמת. נתחיל את הסקירה מהמאמר "על הנרקיסיות" ונסיים אותה ב"אני והסתמי". נבדוק את גישתו הייחודית של פרויד לחקר הנפש ואת נכונותו לעדכן ולפתח את המודלים התיאורטיים שיצר לאור ממצאיו הקליניים.

אתיקה בפסיכואנליזה (סדנת חובה)

מפגש עם ועדת האתיקה של החברה ודיונים בסוגיות אתיות.
פרטים נוספים יימסרו בהמשך.
21.7.26 בשעות 15:15-20:15

שנה ב'

התהוות הפסיכואנליטיקאי

יעל ליפשיץ (טל. 077-7862169, 050-8323609) yaelipschits@gmail.com

תאריכי המפגשים בסמסטר השני: 10.3.26, 24.3.26, 14.4.26, 5.5.26, 26.5.26, 16.6.26, 30.6.26

ויניקוט: מהתיאוריה לקליניקה (השלמה למסלול המשולב)

פומפי הראל (טל. 03-6420313, 052-5991970) pumpiharel@gmail.com

במהלך הסמינר נקרא מספר מאמרים מרכזיים מתוך כתביו של ויניקוט, ונדון בהיבטים קליניים שונים כפי שמשתקפים בוויניטיות מתוך עבודתכם עם ילדים.

תאריכי המפגשים: 17.3.26, 31.3.26, 28.4.26, 19.5.26, 9.6.26, 23.6.26, 7.7.26

למשתתפים יוכר הסמינר **על הנפש השבורה – קריאה בכתבי ויניקוט** כסמינר במסלול המשולב.

ממשיכות וממשיכי קליין

יהודית טריאסט (טל. 03-5408895) triestjudith@gmail.com

במרכז עבודתנו המשותפת בסמינר תעמוד העבודה הקלינית, וכולכם מוזמנים לשתף בוויניטיות מתוך עבודתכם האנליטית, כך שמה שנקרא במאמרים השונים יוכל ליהפך לחי ויישומי. ייחודה של הכתיבה הקליניאנית היא בהיותה מושתתת על ההתנסויות הקליניות של כותביה. על קשיים ומכשולים שחוו בעבודתם, על המאבק העיקש והקשה מול הרצון והצורך בשינוי והתפתחות. כמו במאמרים שנקרא, ננסה יחד לזהות את הפנטזיה הלא מודעת העומדת מאחורי המתרחש במפגש אנליטי מסוים, נתחקה וננסה לרדת לעומק ההעברה וההעברה הנגדית, נעקוב אחר ההתפתחות והמעבר בין עמדות נפשיות במקטע מתוך מפגש אנליטי או בין שעות, ואחר משמעות התסביך האדיפלי בקליניקה ובתיאוריה הקליניאנית והפוסט קליניאנית. המאמרים של בטי גוזף, חנה סגל, גון סטיינר והרברט רוזנפלד יפתחו צוהר לחשיבה העשירה והמעשירה של דור הקליניאנים האנגלים שאחר קליין עצמה, ונעזר בהם להפוך את המושגים והפרקטיקה הקליניאנית מובנים יותר ונגישים לעבודתכם.

על הנפש השבורה – קריאה בכתבי ויניקוט

שרה קולקר (טל. 050-5230846) sarakolker@gmail.com

ויניקוט מציע מבט ייחודי על זיקת אדם ועולם. במהלך הסמינר נתבונן בזיקה זו בבריאות ובחולי. הביטוי 'נפש שבורה' מתייחס בעיקר לשבר המעוות את ההתפתחות הרגשית: מפצל, מפריד 'היות' מ'עשות', מפרק את השותפות הפסיכוסומטית, מנתק מגזר נפשי אחד ממשנהו, ממוטט או מפנים עצמי לא לו. במהלך הלמידה נמצא שהשבר הנפשי הוא הפצע, הוא ההגנה מפני כאבה הבלתי נסבל של הפציעה, והוא גם ניסיון הריפוי.

סמינר קליני

רעיה פינקלשטיין (טל. 054-5341758) raiaf758@gmail.com

סמינר קליני

גליה פלג-עשבי (טל. 08-9389754, 054-9985668) galiaisbi@gmail.com

שנה ג'

התהוות הפסיכואנליטיקאי

גילת אדרעי (טל. 04-8343941, 052-4446657) gilat.edry1@gmail.com

תאריכי המפגשים בסמסטר השני: 10.3.26, 14.4.26, 19.5.26, 9.6.26, 30.6.26

סירלס ובאלינט: מסע לאזור השבר הבסיסי

ד"ר אילן אמיר (טל. 03-5299623, 052-2334929) ilanamir284@gmail.com

השבר הבסיסי הינו שבר שנוצר בחיבור הראשוני בין התינוק לבין אימו, המטביע את חותמו בנפשו של האדם. שבר זה יבוא לידי ביטוי בהמשך חייו של האדם במגוון רחב של פתולוגיות נפשיות. גם מיכאל באלינט וגם הרולד סירלס טוענים שעל מנת לטפל בפסיכותרפיה פסיכואנליטית במטופלים שמאחורי סיבת פנייתם לטיפול עומד קיומו של שבר בסיסי, יש לאפשר קיומו של תהליך רגרסיבי משמעותי, וזאת על מנת להגיע לאזור השבר הבסיסי ולאחר מכן לצאת ממנו באופן חדש וטוב יותר. מסע טיפולי שכזה דורש מהמטפל להתייבץ בטיפול עם עמדה טיפולית מיוחדת. המאפיינים הקליניים של אזור השבר הבסיסי והעמדה הטיפולית הנדרשת על מנת להגיע אליו הם הנושאים שנתמקד בהם במהלך הסמינר. גישתם של מיכאל באלינט והרולד סירלס לגבי סוגיות אלה דומה, אך גם שונה. באלינט מתכנס לעבר יחסי-אובייקט ראשוניים, שבהם האינטראקציה עם מטפל והמסגרת הטיפולית מהווים סביבה ראשונית לא-אובייקטלית (כמו אוויר, מים, אדמה), ומספקים נוכחות ראשונית הכרחית ומיטיבה; בעוד סירלס נע לכיוון התחברות עמוקה של מטפל ומטופל, המצליחים להגיע דרך קשר סימביוטי אמביוולנטי (תלות מערערת) לקשר סימביוטי פרה-אמביוולנטי (תלות מיטיבה).

ההשוואה בין הדומה והשונה בשתי הגישות מרחיבה ומחדדת את המבט על אזור השבר הבסיסי ומספקת למטפלים הכרות ראשונית עם הגישה הטיפולית הנדרשת על מנת לעבור את המסע הזה בהצלחה.

מצבים מנטליים ראשוניים – הקשבה לאזורים פסיכויים בנפש

ענת שומן (טל. 054-4633692) anatshuman@gmail.com

בסמינר נעסוק בהקשבתנו היומיומית לקצוות הפרימיטיביים של החוויה, אירועים בלתי-מעוכלים ובלתי-מיוצגים בנפש, היוצרים "חורים" בהווה, אזורים פנימיים מוצפים אימה ללא-שם, שבעטיה לא התפתחה בהם שפה נפשית המתמירה את החוויה החושית לצורה, מילה או מחשבה נושאת משמעות. בהעדרה מתהוות בנפש אופנויות שפה ארכאיות, המתגלות ביחסי ההעברה, בדפוסי החלימה ובמצבי נפש סומטיים ומיניים.

מתוך קריאה בחומרים תיאורטיים וקליניים מגוונים נקשיב לווריאציות ארכאיות של השפה הנפשית, אופנויות פרימיטיביות של החזקה עצמית, הכלה והתייחסות-אובייקט, אשר נוטות לדלדל את חווית העצמי ולרוקנה ממשמעותה ומחיוניותה. מתוך כך נחשוב על "שפה שנוגעת", אופנויות נוכחות ופירוש המקדמות תהליכי מנטליזציה והפנמה של פונקציות החזקה והכלה, מצע להתפתחות היכולת לחשוב ולחלום, להתמלאות חווית העצמי במשמעות ובתחושת ממשות.

סמינר קליני

חיה קריגר (טל. 050-7241362) haya.kriger@gmail.com

סמינר קליני

ד"ר גילה לנדאו (טל. 08-9356474, 052-8375191) drlandaugila@gmail.com

שנה ד'

התהוות הפסיכואנליטיקאי

ענת ברעם-שרף (054-4517594, 03-5739407) anat.baram@gmail.com

תאריכי המפגשים בסמסטר השני: 10.3.26, 14.4.26, 19.5.26, 9.6.26, 30.6.26

ויניקוט הקליני: מחשבת הרגרסיה ו'פחד מהתמוטטות'

ד"ר עפרה אשל (טל. 077-9176363, 054-4576363) eshel211@bezeqint.net

במסגרת הרעיונות התיאורטיים והקליניים לגבי הרגרסיה בטיפול אנליטי, אשר התפתחו בקבוצה הבריטית העצמאית, נתמקד בוויניקוט ובאופן שפיתח את חשיבותה הרבה של הרגרסיה הטיפולית כקו מרכזי בטיפול במטופלים עם הפרעות אישיות סכיזואידיות, נרציסטייות, גבוליות, והפרעות פסיכוטיות, וגם במצבים טיפוליים קשים במטופלים נוירויים. גישתו שונה מאוד מהגישה הפסיכואנליטית המסורתית ומציעה הרחבה מרחיקת-לכת של טווח הטיפול הנפשי. לפי מחשבת הרגרסיה שלו, בטיפול פסיכואנליטי במטופלים שהיה כישלון בהתאמה לצורכיהם המוקדמים, צריך שתתרחש בטיפול רגרסיה עד לפני המקום או עד למקום שהשתבש בהתפתחות המטופל, ואז בתוך חוויה עכשווית-ממשית של קשר ראשוני בטיפול, לחוות מחדש ולתקן עם המטפל את מקום הכשל. רק כך ניתנת הזדמנות **חוויתית** חדשה בהווה לתיקון היסטורית-העבר המוקדמת של המטופל ולהתפתחות נפשית חדשה – הזדמנות אשר מתהווה ונחווית עם המטפל בטיפול. נסח להבין את המשמעות הטיפולית של דברים אלה, ואת הרדיקליות הגדולה שיש בהם מבחינת החשיבה והמעשה הטיפולי.

כתיבתו המאוחרת של ויניקוט עוד הוסיפה אפשרויות חדשות ורדיקליות למחשבותיו אלה על הטיפול הנפשי במצבי שבר מוקדמים וחרדה-בלתי-ניתנת-לחשיבה ולחוויה. נקרא את מאמרו החשוב מאוד של ויניקוט "פחד מהתמוטטות" (נכתב כנראה ב-1963, פורסם ב-1974), והמשכו במאמרים "הפסיכולוגיה של השיגעון" (1965) ו"מושג הרגרסיה הטיפולית בהשוואה לזה של ארגון ההגנות" (1967), שפורסמו כולם לאחר מותו, ומאמרים ממשיכים של קלייר ויניקוט, אוגדן, אייגן ואשל.

פרוורסיה: שפת האהבה ושפת השנאה

נגה בדנס (טל. 03-9622560, 054-2575431) nogabadanes@gmail.com

המיניות האנושית הנורמלית והפרוורטית עמדה במרכז החשיבה הפסיכואנליטית של פרויד. פרויד קבע שהאדם הוא יצור פולימורפי – פרוורטי, דהיינו שיש לו פוטנציאל לכל הסטיות המיניות, ובכך שלל פרויד את היות אובייקט מיני אחד וקבוע. הוצאת הביולוגי (רבייה) מהמיניות הפכה את המיניות לרבת משמעות וביטויים: לביטוי של אהבה ושנאה, שיקוי אנטי חרדתי, טקטיקה פתיינית-מניפולטיבית, אומנות. המיניות הפכה למין יחסים עם אינספור תסריטים נפשיים ווריאציות מיניות בהקשר של מערכת יחסי אובייקט. השלילה וההתכחשות למציאות ולסירוס, המאפיינים את הפרקטיקה הפרוורטית ע"פ פרויד, הפכו לאבני דרך בחשיבה הפסיכואנליטית מפרויד ואילך.

יש הטוענים שבפרוורסיה מעולם לא הייתה אהבה, האמנם?

יש הטוענים שהפרוורסיה היא אופנות יחסים נצלנית, משתלטת, מוחקת את השונה והלא מוכר, מוחקת את הזיקה אני-אתה, ובעיקר שוללת לחלוטין את צרכיו ותשוקותיו של האחר. האם בכלל המקרים עלינו להתייחס אל הפרוורסיה כאל סימפטום? כאל פתולוגיה? על שאלות קונטראוורסיות אלו, ועוד, ינסה הסמינר לחשוב, תוך קריאה בטקסטים עדכניים מלוויים בדוגמאות שיובאו ע"י משתתפי הסמינר.

סמינר קליני

יעל סמואל (טל. 052-8645686) samuelyael2@gmail.com

סמינר קליני

אהובה ברקן-טרבס (טל. 03-5466006, 054-4818447) ahuva.barkan@gmail.com

שנה ה'

התהוות הפסיכואנליטיקאי

סגלית בודוך-ריש (טל. 054-5395998) sigalit.brish@gmail.com

תאריכי המפגשים בסמסטר השני: 10.3.26, 14.4.26, 19.5.26, 9.6.26, 30.6.26

"המיני, האתי והוויטלי": החשיבה של ז'אן לפלאנש ושל מישל דה מוזן, ומה שיצרתם בהשראתם בעזרת הפילוסופיה של לוינאס

ד"ר ויואן שטרית-וטיין (טל: 054-2029057) chetritvatineviviane@gmail.com

בהמשך לספרי הפיתוי האתי של המצב האנליטי – על המקורות הנשיים-האימהיים של האחריות כלפי האחר (מגנס, 2019), נתייחס עם ז'אן לפלאנש למצב הראשית, בהגדרתו 'המצב האנתרופולוגי היסודי', דהיינו המפגש הבלתי נמנע בין התינוק בן יומו ולאחריו הילד לבין סביבת המבוגרים הדואגת לו (אחראית עליו), לאור ממד האסימטריה הכפולה שלו:

- אסימטריה של הפיתוי הראשית, הפיתוי לחידה, שמפעיל עולם המבוגרים על הילד – בהמשך לחשיבתו, והמושג שלו 'הסקסואלי' The Sexual.

- אסימטריה אתית, הקשורה לעובדה שעולם המבוגרים נושא באחריות אסימטרית כלפי אותו ילד, כאשר הישרדותו הפיזית והחיים הנפשיים שלו תלויים באתיקה זו – בהמשך לחשיבה של עמנואל לוינס, מבחינתי: The Ethical.

על פי השקפתו, אסימטריה כפולה זו של מה שאני מכנה 'הפיתוי האתי', שמקבלת ביטוי נוסף דרך 'התשוקה של האנליטיקאי' ומתממשת מחדש ו/או 'נוצרת' – בחלקה – בטיפול האנליטי מרגע ההצעה של האנליזה ועד לסיומה, היא חלק אינטרני של הסיטואציה האנליטית. היא נמצאת במקורו של "ניכוס הסובייקטיביות" (נושא שטיפל בו במיוחד רוסיון [Rene Roussillon]).

כך נטעם מ'תיאוריית הפיתוי המוכלל' של לפלאנש, קצת מהחשיבה של רנה רוסיון, ובהמשך נתייחס להצעות של מישל דה מוזן Michel De M'Uzan – הנוגעות במה שהוא מכנה הוויטלי-זהותי The Vital-Identital.

מישל דה מוזן עוסק בפציינטים שמפגישים אותנו עם מצבים ראשוניים, שלוקים בחסר גדול, חסר ו/או פגיעות, שתקפו את היכולת הוויטלית שלהם. הוא טוען שעבודתנו כאנליטיקאים היא לאפשר לפציינטים אלה חיבור, שהיה צריך להתקיים בהתחלת דרכם, ל"מיני" (במובן הלפלאנשיאני של המילה). הנוכחות הרגשית והאחראית שלנו תהיה כאן מרכזית.

ויניטות קליניות הנוגעות להצעת האנליזה למטופלים, לסיטואציה האנליטית ולתהליך – יתקבלו כמובן בברכה.

רעיונות מרכזיים בחשיבה ההתייחסותית

ד"ר שלמה (מומי) ביינארט (טל. 054-4601398) momibeinart@gmail.com

בסמינר יילמדו כמה רעיונות שהם בלב החשיבה ההתייחסותית. רעיונות אלו ייבחנו מתוך הקשר היסטורי, שהוא הרקע החברתי והאקלים התיאורטי שהביא להתפתחות הגישה ההתייחסותית החל משנות התשעים של המאה שעברה. מנקודת מבט זו יילמדו המושגים הבסיסיים שעומדים בלב הגישה, בהם "פסיכולוגיה של שני אנשים", אינטרסובייקטיביות, מצבי עצמי ודיסוציאציה, אנאקטמנט וחשיפה עצמית. מושגים אלו מהווים תשתית לחשיבה ההתייחסותית, למרות שהיא איננה תיאוריה אחידה.

סמינר קליני

ד"ר ענת פלגי-הקר (טל. 03-5400089, 054-5229111) anatpalgi@gmail.com

סמינר קליני

עידית ברק-מלמד (טל. 03-6991153, 052-2684259) ebarakmelamed@gmail.com

סדנאות

סדנה בירושלים

הפציעה המוסרית

ד"ר יהודה פרנקל (טל. 050-9407771) Dr.fraenkel@mail.huji.ac.il

פציעה מוסרית הנה המשגה חברתית-קלינית, הקיימת בספרות מספר עשורים. אירועי ה-7.10: הטבח, ההפקרה, הנטישה והמלחמה עד אין קץ יכולים להיות מתוארים ונחווים דרך המשגה זו. מאז שמחת תורה 2023 חיינו השתנו ללא הכר: שנת הלילה, שטף חיי היום, שמחת החיים, הארת הפנים וה- Going on Being עומעמו ונפגעו בחיינו, בחיי מטופלינו ובחברה ככלל.

בסדנא זו נעמיק בהבנת מושג הפציעה המוסרית, תקפותו, והקשרו הפסיכולוגי והפסיכואנליטי. ראשית נקרא את המאמרים של דונאלד ויניקוט אודות היחס בין תרבות לפסיכואנליזה. לאחר מכן נקרא מאמרים בסיסיים אודות המושג, וכן מאמרים העוסקים בקשר בינו לבין חשיבה פסיכואנליטית.

נאפשר מרחב משמעותי לחוויית הפציעה המוסרית של משתתפי הסדנה, הן ממקומם בעת הזו והן מהחדר הטיפולי, מהמטופלים, מההעברה ומהעברת הנגד. ננסה להעמיק בשאלה האם המדובר באבחנה, בהפרעה, במצב חברתי או באתגר ומשבר הקשורים לחברה, ולמקום התרבותי-מוסרי שבו אנו חיים.

הסדנה פתוחה ל-14 חברים ומתמחים עם עדיפות למתמחים, ותתקיים בבית החברה בירושלים בימי ו' בתאריכים: 20.2.26, 6.3.26 בשעות 09:30-14:00.

תוכר כחצי סדנה.

קישור להרשמה: <https://forms.gle/SQXKYKe77XJ34CZbA>

סדנאות בתל-אביב

פסיכואנליזה וחברה: פסיכואנליזה רחבת היקף ופיתוח קהילת אנליטיקאים מעורבים

מירה ארליך-גינור (טל. 054-4601813) miraeg@gmail.com

החברה שלנו, מאז ראשיתה, התייחסה לאפשרות ולחשיבות שיש ליישום חשיבה פסיכואנליטית בסוגיות חברתיות. בעקבות ה-7 באוקטובר קיבלה המעורבות החברתית תנופה ויישום בכאן ועכשיו של ישראל לאחר המלחמה. חברים רבים העוסקים בפרויקטים חברתיים קיבלו בשנים האחרונות ואף השנה הוקרה ופרסים על פעולתם זו.

הסדנה המוצעת תהווה מסגרת של קהילת המתעניינים והעוסקים בסוגיות חברתיות, חברים ומתמחים.

מועמדים פונים להכשרה אנליטית מתוך רצון להיות פסיכואנליטיקאים, כשהדימוי שלהם, בדרך כלל, הוא של עבודה פסיכואנליטית עם מטופלים בחדר הייעוץ (On the Couch). עם זאת, לפסיכואנליזה יש להציע יותר מאשר היישום הקליני שלה, היא רלוונטית לסוגיות חברתיות ויש לה הרבה מה לתרום בתחום זה (Off the Couch).

הפיצול של On/Off the Couch לא היה קיים עבור פרויד, שראה בשימוש הקליני את אחד היישומים של הפסיכואנליזה, ואף לא העיקרי בהם. כתוצאה מדינמיקות אירגוניות השתרש הפיצול בעולם הפסיכואנליטי.

בשנים האחרונות מכיר ה-IPA בחשיבות הממד הזה של הפסיכואנליזה, ופיתח ועדות העוסקות באספקטים שונים של תרומת הפסיכואנליזה לסוגיות חברתיות בכל העולם, כמו גם עידוד לכלול את האפסקט החברתי בתכניות הכשרה.

הסדנה נועדה לחזור למקום שממנו באנו – להרחיב את ממדי הפסיכואנליזה כך שתכלול את תרומותיה לסוגיות חברתיות.

לאחר פתיחה שבה תוצג המחשבה על מקומה של הפסיכואנליזה בחברה, תתקיים הסדנה במבנה של פאנלים שיציגו בהם בכל פעם מספר חברים פרויקטים שבניהולם. אלה יהיו פתח לדיון עם המשתתפים.

ישתתפו ויצגו מעבודתם: שמואל ארליך, אילן אמיר, יעל סמואל, יעל גראור-פרנס, נועה הס, מרב ירקוני, אבי נוטקביץ, מירב רוט, חמוטל רז שילוח ושרון שטרית.

הסדנה פתוחה לחברים ולמתמחים ותתקיים בתנאי של 15 נרשמים. היא תתקיים בבית החברה בקרליבך בימי ו' בתאריכים: 13.2.26, 27.2.26 בשעות 09:00-14:00

תוכר כחצי סדנה.

קישור להרשמה: <https://forms.gle/cehtiSyqUGcAUtWn7>

מחשבות אודות תמורה, השתנות וחסד בפסיכואנליזה

מרב ירקוני (טל. 04-8333151, 050-7246255) merav@yarkoni.com

בסדנה נלמד יחד ונפרוש מחשבות סביב סוגיית התמורה וההשתנות באנליזה. נקרא אודות הגורמים למטופלינו ולנו לשימור הסבל, הנוירוזה והסימפטומים, בקושי גדול לנוע קדימה. לעיתים מתקיימת חלקיות ברצון המטופל/ת להשתנות, דבר המנוגד למשאלתנו להיטיב עם עצמנו. לעיתים קרובות קיים סיכון שובה של המחלה הישנה. ננסה לנסח יחד כמה מחשבות אודות אזורי התקיעות והסבל הללו, תופעה משמעותית ומסובכת בעבודתנו, ולנסח תקווה מסוימת בקבלת טבעה האנושי. נלמד יחד מכתביהם של פרויד, ויניקוט, סטיינר, ביון, אייגן, אוגדן, סימינגטון ונעמה קינן. בסיוע ראייה תיאורטית רב עינית ודוגמאות שלכך/ם ושלי מאנליזות נוכל לראות כי השבה ארוכת טווח מאפשרת למטופל למצוא את העצמי שלו ולהרגיש ממשי יותר, וגם אם אינו נרפא – הוא מכיר לנו טובה על שאנו רואים אותו כמות שהוא. אין גבול ליכולת האדם להשתנות, להסתגל, לוותר, להרוס ולחזור ולבנות. חיוני והכרחי לנסות לשמור על תקווה, במיוחד ודווקא מול הקצוות הללו. בחלקה השני של הסדנה נקרא את המיתוס של קסיוס והדיון של סימינגטון במיתוס, וכן נעין בהגותו של אוגוסטינוס.

הסדנה פתוחה למתמחים ולחברים ותתקיים בבית החברה בתל-אביב בימי ג' בתאריכים: 17.2.26 בשעות 12:00-17:00, 24.2.26 בשעות 14:30-19:30

למתמחים המשתתפים בה תוכר כחצי סדנה.

קישור להרשמה: <https://forms.gle/Qm88vcXYw4XiPqc67>

"מדוע כל כך קשה להיות מטופל/אנליזנד?" על נרקיסיזם ודרכי פעולתו בטיפול

ד"ר שרון שטרית (טל. 052-2641446) shitritsharon@gmail.com

אנליזה מפגישה אותנו ביתר שאת עם הקושי להיות מטופל. מדוע כל כך קשה להיות מטופל? מדוע קשה לנו לפגוש את עצמנו, לדעת את נפשנו, על מגבלותינו, נזקקותנו ופגיעותנו? "...נדמה היה כי התנהגותם הנרקיסיסטית (של הנוירוטים) הציבה את אחד הגבולות לאפשרות ההשפעה עליהם", אומר פרויד ב"הצגת הנרקיסיזם" (1914). הנרקיסיזם של הנוירוטים, כלומר של כולנו, מציב מחסום, בונה שריון מפני ההשפעה של האחר, כולל זו של האנליטיקאי/אנליזה, והוא אחד הכוחות העקשניים ביותר שמנהלים מאבק בטיפול.

נוכחותו של הנרקיסיזם בתרבות העכשווית דומיננטית ובזיקה ישירה גם בקליניקה. בסדנה נחקור את הקושי להיות מטופל/אנליזנד דרך הפריזמה של הנרקיסיזם. נכיר את אופן פעולתו של הנרקיסיזם בנפש, מאפייניו והקשיים שהוא מציב באפשרות של האדם להיות מטופל ובאפשרות שלו לפגוש את מציאות חייו, את עצמו והלא מודע שלו. נבחן מה מושך בנרקיסיזם, מה מפתה, מפני מה הוא מגן ומה הם המחירים הכרוכים בו.

כמו כן, נדון באופנים הספציפיים שבהם נוכח הנרקיסיזם בהכשרה הפסיכואנליטית ואיך הוא עשוי להוות מחסום/הפרעה, לעתים בלתי נמנעת, בעבודה האנליטית. נקרא בכתביהם של פרויד, קוהוט, שטיינר וגרין.

הסדנה פתוחה ל-12 חברים ומתמחים עם עדיפות למתמחים, ותתקיים בבית החברה בתל-אביב בימי ג' בתאריכים 17.2.26 בשעות 13:00-17:00, 24.2.26 בשעות 14:15-20:15

תוכר למתמחים המשתתפים בה כחצי סדנה.

קישור להרשמה: <https://forms.gle/tyLXVRwB8uP92gL57>

מרכזיותו של התסביך האדיפלי בעבודה הקליניאנית מינקות ועד לגיל ההתבגרות (למסלול המשולב)

שגית יצחקי-קדם (טל. 054-4787948) Sagit.i.kedem@gmail.com

בסדנה נתמקד בתפיסה הרב שכבתית של התסביך האדיפלי, שמהווה את אחד העוגנים המרכזיים בחשיבה ובעבודה של מטפלים בזרם הקליניאני עם ילדים ומבוגרים כאחד. קליין, בעקבות פרויד, העניקה חשיבות עצומה הן למיניות הילדית באופן נרחב והן לתסביך האדיפלי באופן ספציפי, ככוחות מרכזיים בחיים הנפשיים. בעקבות עבודתה בקליניקה עם ילדים בגיל הרך, הציעה קליין שינויים, הרחבות ותיקונים לתפיסה של פרויד את התסביך האדיפלי, הן בלוח הזמנים ההתפתחותי שלו והן באופנות שהוא מתבטא בנפש מינקות. בסדנה נתייחס לטקסטים המדגימים שינויי תפיסה אלה של קליין.

בנוסף, נתמקד במאמרים המדגימים את האופן שמטפלים קליניאנים ופוסט קליניאנים עובדים עם ילדים בגילאים שונים, תוך קשב ערני לשכבות הנפשיות הקשורות בתסביך האדיפלי על מופעיו המגוונים: האדיפוס המוקדם, המתבטא בעיקר בפנטסיות סביב היחסים בתוך הדיאדה הראשונית, קרוב מאוד לגוף, עסוק בחלקי אובייקט וצבוע ברכיבים האוראליים והאנאליים של הדחף; האדיפוס המאוחר והמפותח יותר ("הפרוידיאני"), הקשור לפנטסיות סביב יחסים טריאדיים, עסוק באובייקטים שלמים, וקרוב לרכיב הגניטאלי של הדחף; האדיפוס המופיע מחדש באופן ייחודי בגיל ההתבגרות; ולבסוף נתייחס לחשיבה אודות הרמה האוטוסיסטית של התסביך האדיפלי.

הסדנה פתוחה למתמחים ולחברים עם עדיפות למתמחים מהמסלול המשולב, ותתקיים בבית החברה בתל-אביב בימי ו' בתאריכים: 3.7.26, 10.7.26 בשעות 09:00-14:00.

תוכר כחצי סדנה.

קישור להרשמה: <https://forms.gle/bNtJTptHq2wsdUj2A>

לקיחת אחריות על חלקי הנפש, אל מול התכחשות והטלת אשמה

חמוטל ענר-ברוק (טל. 054-4767613) hamuab@gmail.com

מאז השבעה באוקטובר מתקיים שיח ציבורי קשה וכואב סביב הכרה באחריות על המחדלים, אל מול התנערות, הכחשה והפניית אצבע מאשימה אל עבר אחרים.

היכולת להיות בעמדה של הכרה ולקיחת אחריות רלוונטית מאד גם לחיי הנפש ולעבודת האנליטיקאי עם מטופליו. הטיפול האנליטי מאפשר התפתחות אל עבר חיים של אמת נפשית, המבוססים על החזרת בעלות על חלקי נפש שאבדו בהזדהות השלכתית. היכולת להכיר ולקחת אחריות על היבטי הנפש היא הפעולה המרפאת בטיפול. ככל שאדם מכיר בחלקיו כשלו, מתאפשרת גם אחריות על אופן ביטויים כלפי חוץ. זאת אל מול דחף חזק – להשליך, להאשים אחרים, להיצמד למקומות שלא הבינו אותך, ולהכחיש כל קשר של הרע והקשה לעצמי.

בסדנה נדון בכתיבה תיאורטית המתמקדת בדגש של העבודה הטיפולית כמסייעת **למטופל** לקחת אחריות ובעלות על חלקיו, במיוחד באמצעות יחסי ההעברה וההעברה הנגדית. נתייחס גם לאופן שבו באה לידי ביטוי אחריות **המטפל** לחלקי נפשו שלו, הלך הרוח שלו, לנטיותיו, קשייו וחרדותיו, ולמצבים נפשיים שלנו שעשויים לשבש את עבודתנו עם המטופלים. נקרא מתוך מאמרים של מלאני קליין, ג'ון שטיינר, מייקל פלדמן, דונלד מלצר, רוברט קייפר ואחרים; ונשתמש בחומר קליני שיביאנו המשתתפים על מנת להתבונן בתנועה הלך ושוב בין עמדה בה המטופל מסוגל להתמודד עם היבטים של עצמו שעשויים לעורר אצלו רגשות אשמה וחרדה, לבין מקומות שבהם הרגשות האלה מאיימים להציף אותו, והוא נופל שוב לצורות מחשבה של הכחשה, השלכה והטלת אשמה, וחוזר חלילה.

הסדנה פתוחה ל-15 מתמחים, ותתקיים בבית החברה בתל-אביב בימי ג' בתאריכים: 21.7.26, 28.7.26 בשעות 15:00-20:00.

תוכר כחצי סדנה.

קישור להרשמה: <https://forms.gle/w9RWy5oaVUaBe56Y6>

או-צרות של מגדר (למסלול המשולב)

שירה נבו (טל. 052-2231073) shirahnevo@gmail.com

בסדנה אבקש לפתוח צוהר ולנסות להתייחס, להגדיר, לחשוב ולהבין מצבים שבהם בני נוער מזהים עצמם לפתע במגדר ההפוך למינם, מעין מהפך שפורץ בגיל ההתבגרות או מעט לפני (הגיל הולך ויורד עם השנים). זאת מבלי שניתן היה לראות ברקע ובהיסטוריה ההתפתחותית של הינקות והילדות

המוקדמת אזכור כלשהוא לעיסוק במגדר האחר, וכן, ברוב המקרים, ניתן יהיה לראות לצד הסוגייה בזהות המגדרית קשיים ומצוקות נפשיות נלוות, שהופיעו קודם לשינוי בזיהוי המגדרי, דוגמת דיכאון, הפרעות אכילה, פציעות עצמיות ואוטזיסם בתפקוד גבוה. לתופעה ניתן השם: Rapid Onset Gender Dysphoria – ROGD (Litman, 2018).

בדומה ל"דיוני המחלוקת" בשעתו בעולם הפסיכואנליטי, ניתן לראות כי נושא זה מחולל בעולם הטיפול מחלוקת עקובה, קשה, מפוצלת ומקוטבת, אודות הדרכים הנכונות לטפל במקרים הללו. אנו ננסה לטעון מהמורכבות החריפה של תחום חשוב זה, אשר מייצר מצוקה אדירה בקרב בני הנוער, משפחותיהם ואצל אנשי הטיפול המבקשים לטפל במקרים אלה, ונמצא במגמה הולכת ועולה בארץ.

הסדנה לחברים ולמתמחים עם עדיפות למתמחים מהמסלול המשולב, ותתקיים בבית החברה בתל-אביב בימי ג' בתאריכים: 21.7.26, 28.7.26 בשעות 15:00-20:00

תוכר כחצי סדנה.

קישור להרשמה: <https://forms.gle/LegGEBBz5ez828qo6>

קריאה משותפת ב"שלוש מסות על התיאוריה של המיניות" (1905)

מיכל זלינגר (טל. 052-3677754) michalzz@icloud.com

דרך קריאה משותפת בקטעים מתוך שלוש המסות, ננסה להבין מהי המיניות שפרויד מדבר עליה, מדוע התעקש לראות בה את המניע המרכזי של הווייתנו אך גם את הסיבה הדחוייה על ידינו בהכרח. ננסה לחשוב גם בעזרת ז'אן לפלאנש וז'אק לאקאן מדוע קשורה המיניות באי-נחת מובנה בתוכנו, ומדוע תאר פרויד את הסיפוק המיני כ"מחכים למשהו שאף פעם לא יגיע". ככל שיתאפשר נעזר גם בקטעים מתוך "הנס הקטן, אנליזה של פוביה בילד בן חמש" שנכתב כארבע שנים אחרי שלוש המסות (1909), ובו מנסה פרויד להדגים בעזרת סיפור מקרה חלק מרעיונותיו אודות המיניות הילדית.

הסדנה פתוחה ל-15 מתמחים, ותתקיים בבית החברה בתל-אביב בימי ג' בתאריכים: 21.7.26, 28.7.26 בשעות 16:00-21:00.

תוכר כחצי סדנה.

קישור להרשמה: <https://forms.gle/D7S2ZAz7zEPyzDah6>

אתיקה בפסיכואנליזה (סדנת חובה לשנה א')

מפגש עם ועדת האתיקה של החברה ודיונים בסוגיות אתיות. פרטים נוספים יימסרו בהמשך.

21.7.26 בשעות 15:15-20:15

מסלולי הילדים והנוער: המסלול המשולב והמסלול לאנליטיקאים בפסיכואנליזה של הילד והמתבגר

פורום ילדים

יעל חנין (טל. 050-8249212, 03-6021172) yaelkhenin@gmail.com

מרכזת: יהודית אילתי (טל. 052-3507572) yehuditte@gmail.com

פורום הילדים הוא קבוצת קריאה וחשיבה המתקיימת כבר למעלה מ-16 שנים, ופתוחה לחברים ולמתמחים שעובדים עם ילדים ונוער. פורום הילדים מייסודה של יולנדה גמפל, נבנה לפי המסורת של ה"פורום", שמשמעה לחשוב ביחד על המהות המיוחדת ודרך העבודה עם ילדים בפסיכואנליזה.

שנת הלימודים תשפ"ו (2025-2026) תהיה השנה אחרונה שבה נקרא יחד פרקים מהספר *ריצ'רד – סיפור אנליזה של ילד* שכתבה מלאני קליין (1961). נקרא השנה פגישות העוסקות בהפסקה כפוייה של אנליזה ובסיום האנליזה. בתחילת השנה נשלח את הפגישות סרוקות, ותתבקשו לקרוא אותן לקראת כל מפגש.

נושא הלמידה השנה יהיה **הפסקות כפוייה וסיום אנליזה**.

הפגישות תהיינה **בזום**, בימי ראשון השניים של כל חודש, בשעות 20:30-22:00.
תאריכי הפגישות: 9.11.25, 14.12.25, 11.1.26, 8.2.26, 8.3.26, 12.4.26, 10.5.26, 14.6.26

הקבוצה העובדת לאורך השנה בפורום הילדים נסגרת לאחר תחילת שנת הלימודים, ולכן אנו מבקשות מכל מי שמתעניין, להירשם עד נובמבר 2025.

מי שמעוניין להצטרף מתבקש לכתוב ליהודית אילתי yehuditte@gmail.com

למתמחי המסלול המשולב, השתתפות של שנתיים שקולה לסמינר תיאורטי סמסטריאלי. לשאר המתמחים, השתתפות של שנתיים שקולה לסדנה.

קישור להרשמה (למעוניינים בקרדיט): <https://forms.gle/4oUoc16eiTnQaskB7>

שנה א

תצפית בתינוק (למסלול המשולב, פתוח לכולם)

נעמי מילר (טל. 09-7672844, 054-4265686) naomiler56@gmail.com

תצפית בתינוק היא שיטה של התבוננות באם ותינוק במשך שנתו הראשונה של התינוק. זוהי למידה מתוך התנסות, על רבדיה השונים, בסביבתו הטבעית של התינוק, והיא מהווה הזדמנות חד-פעמית ללמוד ממקור ראשון על התפתחות האישיות והתהוות עולמו הפנימי של תינוק דרך יחסים במשפחתו. באותו הזמן, זוהי התנסות אישית, רגשית ייחודית, שדרכה מתחדדות ומתרחבות יכולות ההתבוננות של הצופה באחר ובעצמו, תוך הכלת רגשות והשלכות, ללא תגובה של פעולה או פירוש.

לתהליך זה מבנה משולש: התצפיות עצמן נערכות בבית המשפחה מידי שבוע, בשעה קבועה למשך שעה, בשלב השני הצופה יכתוב את שעת התצפית על כל פרטיה, ובשלב השלישי קבוצת הסמינר, שתיפגש פעם בשבועיים, תדון בתצפית (בדומה לסמינר קליני).

הסמינר יתקיים פעמיים בחודש **לאורך כל השנה** וייתן קרדיט של סמינר תיאורטי סמסטריאלי במסלול המשולב.

תאריכי המפגשים: 11.11.25, 25.11.25, 9.12.25, 30.12.25, 13.1.26, 27.1.26, 10.2.26, 17.3.26, 31.3.26, 28.4.26, 19.5.26, 9.6.26, 23.6.26, 7.7.26

יתקיימו **מפגשים מקדימים** להסבר וליווי בתהליך מציאת אם ותינוק. המפגשים יתקיימו בימי שלישי בתאריכים: 9.9.25, 16.9.25, 21.10.25 בשעה 13:30-15:00.

הסמינר חובה למתמחים במסלול המשולב, ופתוח לכלל המתמחים משנה א'. למתמחים שאינם במסלול המשולב הוא ייתן השנה קרדיט של סדנה וחצי.

שנה ב

סמסטר א

פסיכואנליזה של ילדים – תיאוריה וטכניקה (השלמה)

טל שריר-וולפה (טל. 052-5396326) talsharirwolpe@gmail.com

במפגשי הסמינר נתמקד בטכניקה הטיפולית שהגתה מלאני קליין לאור עבודתה הקלינית והתפתחות התיאוריה שלה. נתחקה אחר הבנתה של קליין את התפתחות הנפש וכיצד המשיגה את "השלב הנשי", "האדיפוס המוקדם של הבן ושל הבת", "האובייקט ההורי המשולב", "האדיפוס המאוחר של הבן ושל הבת", "טכניקת המשחק", מבנה נפשי מולד ועוד. נדון כיצד אנליטיקאי יכול להבין ולפרש חומרים נפשיים אלו באנליזה מוקדמת, באנליזה בגיל החביון ובאנליזה בגיל ההתבגרות.

המפגשים יתבססו על קריאה בספרה הראשון של מלאני קליין – פסיכואנליזה של ילדים, וילוו בדוגמאות קליניות.

תאריכי המפגשים: 11.11.25, 25.11.25, 9.12.25, 30.12.25, 13.1.26, 27.1.26, 10.2.26

למשתתפים יוכר הסמינר **לקרוא את קליין** כסמינר במסלול המשולב.

סמסטר ב

ויניקוט: מהתיאוריה לקליניקה (השלמה)

פומפי הראל (טל. 03-6420313, 052-5991970) pumpiharel@gmail.com

במהלך הסמינר נקרא מספר מאמרים מרכזיים מתוך כתביו של ויניקוט, ונדון בהיבטים קליניים שונים כפי שמשקפים בויניטות מתוך עבודתכם עם ילדים.

תאריכי המפגשים: 17.3.26, 31.3.26, 28.4.26, 19.5.26, 9.6.26, 23.6.26, 7.7.26

למשתתפים יוכר הסמינר **על הנפש השבורה – קריאה בכתבי ויניקוט** כסמינר במסלול המשולב.

שנה ג' ומעלה (כולל משלימים – מתמחים ותיקים וחברים)

סמסטר א'

סמינר קליני

דורה פלדפוגל (טל. 09-7687933, 054-4526539) dora.feldfogel@gmail.com

קישור להרשמה: <https://forms.gle/HeMLVHtDJT1xfnyC8>

גלגוליה של המיניות הינקותית

עידית דורי (טל. 050-257641) doriidit@gmail.com

"אין ספק שזרעים של דחפים מיניים מופיעים כבר אצל הרך הנולד" (1905), הניח פרויד, ומאז מטלטלת העודפות המינית החידתית את גוף החשיבה הפסיכואנליטית בשאלות – מהו המהלך באמצעותו מיוצג הביולוגי בנפשי; מה בין תשוקה להתקשרות; ומה מקומו של האחר בהתפתחות המיניות של העצמי. מה בין גוף ופנטזיה ומה בין תיאוריה וקליניקה. בקורס נעסוק בשאלות אלו דרך התפתחות ההיסטוריה של העיסוק במיניות הילדית, ובעיקר נחשוב יחד כיצד המודלים התיאורטיים של מיניות ילדית, כפולימורפיות, ביסקסואליות, הישענות ופיתוי, משמשים עבורנו מצע לנוכחותנו האנליטית בחדר הטיפול עם ילדים צעירים, מתבגרים ומבוגרים.

נעסוק במיניות הילדית והינקותית מתוך כתבי פרויד, קליין, מלצר, פונגי, לפלנש וסלומונסון. ככל שיאפשר לנו הזמן, נעסוק בסוגיות פסיכואנליטיות עכשוויות בשאלות של התפתחות זהות מינית ומגדרית.

הסמינר יתקיים בתאריכים: 11.11.25, 18.11.25, 25.11.25, 9.12.25, 30.12.25, 6.1.26, 20.1.26, 27.1.26, 10.2.26

קישור להרשמה: <https://forms.gle/qEQU35mUrksBwJWU7>

סמסטר ב

סמינר קליני

דורה פלדפוגל (טל. 09-7687933, 054-4526539) dora.feldfogel@gmail.com

קישור להרשמה: <https://forms.gle/HeMLVHtDJT1xfnyC8>

מחשבות פסיכואנליטיות על הילד והוריו

ד"ר לילי בר און (טל. 03-5467977, 054-2535535) baronlily13@gmail.com

לרוב, הילד מכריז ומצהיר דרך הסימפטום שלו על המילה שלא נאמרה על ידי ההורים. המילה שנפסלה מתבטאת כעת כסימפטום. תהליך דומה מתרחש גם אצל המבוגרים, כל עוד המילה מושתקת, כלואה ומצונזרת. למרות האיסור, הלא-מודע ממשיך לדבר ולהשמיע את קולו בעקביות באמצעות הסימפטום ו/או האקט.

במילים של פרויד: "מה שנוותר לא מובן בהכרח חוזר ושב, כמו רוח רפאים חסרת מנוח, אשר לא תשקוט עד שהתעלומה תיפתר והכישוף יוסר" (1909).

במרחב האנליטי נעשה ניסיון לחבר ולשחרר את המילה עתיקת היומין שבתוכה שבויות סצנות טראומטיות, קונפליקטים לא מודעים ורישומים מוקדמים לא מחוברים.

נדון בסוגיות אלו באמצעות חומר תיאורטי וקליני, תוך התבוננות בנושאים הקשורים למקומו ותפקידו של הילד, של ההורים ושל המטפל; הסימפטום של הילד כבקשה חוזרת לפענוח; ההקשבה של המטפל לשיח הלא מודע של הילד והוריו. מתוך נושאים אלו נתבונן במקרים קליניים בספרות אנליטית ושל המשתתפים.

הסמינר יתקיים בתאריכים: 17.3.26, 24.3.26, 31.3.26, 28.4.26, 5.5.26, 26.5.26, 16.6.26, 23.6.26, 7.7.26

קישור להרשמה: <https://forms.gle/2FJFvuJe7zu3nHEf6>

סדנאות

מרכזיותו של התסביך האדיפלי בעבודה הקליניאנית מינקות ועד לגיל ההתבגרות (למסלול המשולב)

שגית יצחקי-קדם (טל. 054-4787948) Sagit.i.kedem@gmail.com

בסדנה נתמקד בתפיסה הרב שכבתית של התסביך האדיפלי, שמהווה את אחד העוגנים המרכזיים בחשיבה ובעבודה של מטפלים בזרם הקליניאני עם ילדים ומבוגרים כאחד.

קליין, בעקבות פרויד, העניקה חשיבות עצומה הן למיניות הילדית באופן נרחב והן לתסביך האדיפלי באופן ספציפי, ככוחות מרכזיים בחיים הנפשיים. בעקבות עבודתה בקליניקה עם ילדים בגיל הרך, הציעה קליין שינויים, הרחבות ותיקונים לתפיסה של פרויד את התסביך האדיפלי, הן בלוח הזמנים ההתפתחותי שלו והן באופנות שהוא מתבטא בנפש מינקות. בסדנה נתייחס לטקסטים המדגימים שינויי תפיסה אלה של קליין.

בנוסף, נתמקד במאמרים המדגימים את האופן שמטפלים קליניאנים ופוסט קליניאנים עובדים עם ילדים בגילאים שונים, תוך קשב ערני לשכבות הנפשיות הקשורות בתסביך האדיפלי על מופעיו המגוונים: האדיפוס המוקדם, המתבטא בעיקר בפנטסיות סביב היחסים בתוך הדיאדה הראשונית, קרוב מאוד לגוף, עסוק בחלקי אובייקט וצבוע ברכיבים האוראליים והאנאליים של הדחף; האדיפוס המאוחר והמפותח יותר ("הפרוידיאני"), הקשור לפנטסיות סביב יחסים טריאדיים, עסוק באובייקטים שלמים, וקרוב לרכיב הגניטאלי של הדחף; האדיפוס המופיע מחדש באופן ייחודי בגיל ההתבגרות; ולבסוף נתייחס לחשיבה אודות הרמה האוטוסיסטית של התסביך האדיפלי.

הסדנה פתוחה למתמחים ולחברים עם עדיפות למתמחים מהמסלול המשולב, ותתקיים בבית החברה בתל-אביב בימי ו' בתאריכים: 3.7.26, 10.7.26 בשעות 09:00-14:00

תוכר כחצי סדנה.

קישור להרשמה: <https://forms.gle/bNtJTptHq2wsdUj2A>

או-צרות של מגדר (למסלול המשולב)

שירה נבו (טל. 052-2231073) shirahnevo@gmail.com

בסדנה אבקש לפתוח צוהר ולנסות להתייחס, להגדיר, לחשוב ולהבין מצבים שבהם בני נוער מזהים עצמם לפתע במגדר ההפוך למינם, מעין מהפך שפורץ בגיל ההתבגרות או מעט לפני (הגיל הולך ויורד עם השנים). זאת מבלי שניתן היה לראות ברקע ובהיסטוריה ההתפתחותית של הינקות והילדות המוקדמת אזכור כלשהוא לעיסוק במגדר האחר, וכן, ברוב המקרים, ניתן יהיה לראות לצד הסוגייה בזהות המגדרית קשיים ומצוקות נפשיות נלוות, שהופיעו קודם לשינוי בזהויה המגדרי, דוגמת דיכאון, הפרעות אכילה, פציעות עצמיות ואוטזיסם בתפקוד גבוה. לתופעה ניתן השם: Rapid Onset Gender Dysphoria – ROGD (Litman, 2018).

בדומה ל"דיוני המחלוקת" בשעתו בעולם הפסיכואנליטי, ניתן לראות כי נושא זה מחולל בעולם הטיפול מחלוקת עקובה, קשה, מפוצלת ומקוטבת, אודות הדרכים הנכונות לטפל במקרים הללו. אנו ננסה לטעון מהמורכבות החריפה של תחום חשוב זה, אשר מייצר מצוקה אדירה בקרב בני הנוער, משפחותיהם ואצל אנשי הטיפול המבקשים לטפל במקרים אלה, ונמצא במגמה הולכת ועולה בארץ.

הסדנה פתוחה למתמחים ולחברים עם עדיפות למתמחים מהמסלול המשולב, ותתקיים בבית החברה בתל-אביב בימי ג' בתאריכים: 21.7.26, 28.7.26 בשעות 15:00-20:00

תוכר כחצי סדנה.

קישור להרשמה: <https://forms.gle/LegGEBBz5ez828qo6>

סמינרים מהתכנית הכללית המוכרים למסלול המשולב

לקרוא את קליין (שנה ב'), מוכר למשתתפים בסמינר ההשלמה – פסיכואנליזה של ילדים – תיאוריה וטכניקה

על הנפש השבורה – קריאה בכתבי ויניקוט (שנה ב'), מוכר למשתתפים בסמינר ההשלמה – ויניקוט: מהתיאוריה לקליניקה

אינדקס שמות המורים

18, 7.....ירקוני מרב	14, 7.....אדרעי גילת
8.....כהן-פריד עפרה, ד"ר	8.....אלבק ארנה
12.....לוריא איתמר, ד"ר	14.....אמיר אילן, ד"ר
13, 6.....ליפשיץ יעל	12.....ארליך שמואל, פרופ'
14.....לנדאו גילה, ד"ר	17.....ארליך-גינור מירה
21, 12, 5.....מילר נעמי	15.....אשל עפרה, ד"ר
9.....מלניק אירנה	15.....בדנס נגה
24, 19.....נבו שירה	16, 10.....בודך-ריש סגלית
11.....נוטקביץ אבי, ד"ר	16.....בינארט שלמה (מומי), ד"ר
7.....סגל קובי, ד"ר	10, 9.....בקר אבי
10.....סיד-לוי מיכאל	23.....בר און לילי, ד"ר
15.....סמואל יעל	8.....בר נעמי
19.....ענר-ברוק חמוטל	9.....ברגשטיין משה, ד"ר
13.....פינקלשטיין רעיה	12.....ברוך יעל
16.....פלגי-הקר ענת, ד"ר	12, 5.....ברמן עמנואל, פרופ'
13.....פלג-עשבי גליה	15, 8.....ברעם-שרף ענת
23, 22.....פלדפוגל דורה	16.....ברק-מלמד עידית
17.....פרנקל יהודה, ד"ר	15.....ברקן-טרבס אהובה
13.....קולקר שרה	6.....גודר ליאורה
14.....קריגר חיה	7.....גינזבורג גילה
11.....ריק מיכל	22.....דורי עידית
14.....שומן ענת	22, 13.....הראל פומפי
18, 6.....שטרית שרון, ד"ר	10, 9.....וסרמן אורנה
16.....שטרית-וטין ויויאן, ד"ר	20.....זלינגר מיכל
22, 6.....שריר-וולפה טל	21, 7.....חנין יעל
9.....תימור אלונה	12, 5.....חסון-כץ אורלי
8.....תמיר-אורון טלי	13.....טריאסט יהודית
	23, 19.....יצחקי-קדם שגית